

گزارش

چهارمین سمینار کارگروه

حسابرسی زیست محیطی

آسوسای

«فهرست»

- ۱- مقدمه..... ۳
- ۲- هدف کارگروه..... ۳
- ۳- اعضای کارگروه..... ۳
- ۴- گزارشی از جریان کار اجلاس..... ۳
- ۴-۱- سخنرانی رئیس دیوان محاسبات مالزی..... ۳
- ۴-۲- سخنرانی نماینده ایتوسای..... ۴
- ۴-۳- سخنرانی نماینده چین..... ۴
- ۵- خلاصه مقالات کشورها..... ۶
- ۵-۱- حسابرسی آلودگی آب دریای خزر با رویکرد آسیب شناسی جمهوری اسلامی ایران..... ۶
- ۵-۲- حسابرسی مدیریت جنگل ها در اندونزی..... ۷
- ۵-۳- حسابرسی تطابق با تغییرات آب و هوایی روسیه..... ۸
- ۵-۴- حسابرسی تغییرات آب و هوایی ژاپن..... ۹
- ۵-۵- مدیریت کیفیت آب آشامیدنی در مالزی..... ۱۰
- ۵-۶- حسابرسی آلودگی آب در هند..... ۱۳
- ۶- سطح ما در مقایسه با کشورهای دیگر..... ۲۲
- ۷- تجربیات بدست آمده از اجلاس..... ۲۲

گزارش چهارمین سمینار کارگروه حسابرسی زیست محیطی آسوسای

۱- مقدمه:

سومین نشست کارگروه حسابرسی زیست محیطی آسوسای در تاریخ ۱۸ سپتامبر الی ۲۰ سپتامبر با حضور ۲۲ کشور و ۵۵ شرکت کننده به ریاست چین در شهر پی نانگ مالزی به منظور تبادل تجربیات حسابرسی زیست محیطی برگزار گردید.

۲- هدف کارگروه:

کار گروه حسابرسی زیست محیطی اینتوسای کارگروهی است تحت نظارت سازمان بین المللی موسسات عالی حسابرسی (اینتوسای) که به موسسات عالی حسابرسی و دولتهای مربوط، جهت بهبود محیط زیست از طریق تبادل اطلاعات و افزایش سطح همکاری کمک می کند.

کارگروه زیست محیطی آسوسای تحت نظارت کارگروه حسابرسی زیست محیطی اینتوسای بوده که در سال ۲۰۰۰ تاسیس شد کارگروهی است حرفه ای و ماموریت آن هم اینست که اعضای آسوسای را برای انجام دقیق و فعال حسابرسی های زیست محیطی تشویق نماید. این کارگروه با هدف تسهیل تبادل اطلاعات و تجربیات در حوزه حسابرسی زیست محیطی و توسعه حسابرسی های مشترک زیست محیطی برای مقابله با مشکلات فرامرزی و تقویت ارتباط با کارگروه حسابرسی زیست محیطی اینتوسای تشکیل شده است.

مضافاً اینکه کشورهای عضو WGEA (اینتوسای و آسوسای) موظف هستند حسابرسی های زیست محیطی را بطور فعال انجام داده و در فعالیتهای و برنامه های کارگروه حضور موثر و فعال داشته باشند.

۳- اعضای کارگروه:

در این کارگروه ۲۲ کشور شامل استرالیا، بحرین، کمبوج، چین، هند، اندونزی، ایران، عراق، ژاپن، اردن، کره، کویت، مالزی، میانمار، عمان، پاکستان، عربستان سعودی، روسیه، تایلند، ترکیه، ویتنام، یمن و نماینده اینتوسای از کشور استونی حضور داشتند.

۴- گزارشی از جریان کار اجلاس:

رئیس کارگروه حسابرسی زیست محیطی آسوسای چین و برگزار کننده آن مالزی بود مراسم افتتاحیه روز ۱۸ سپتامبر ساعت ۹ صبح با سخنرانی رئیس دیوان محاسبات مالزی، نماینده اینتوسای و نماینده چین آغاز گردید.

۴-۱- سخنرانی رئیس دیوان محاسبات مالزی

رئیس دیوان محاسبات مالزی آقای آمبوین بوآنگ «ضمن خوش آمدگویی مطالبی درخصوص وظیفه دولت در حفاظت از محیط زیست بیان کرد و اشاره نمود که در این سمینار فرهنگها و ملتهای مختلف دور هم جمع شده اند تا درباره حفظ محیط زیست و در موارد مربوط به آینده همکاری کنند. امیدواریم که از تجربیات شرکت کنندگان در حفظ آب، تغییرات آب و هوایی و محیط زیست سالم استفاده کرده و برای آینده و حفظ و پایداری تلاش کنیم.

وی گفت مالزی برای محیط زیست اهمیت زیادی قائل است و سیاستهای زیادی در این زمینه همراه با توافق نامه های مختلف اجرا می کند. ملت مالزی متعهد است تا در حفظ محیط زیست تلاش کند وی سپس تاریخچه ای از فعالیت هایشان را در خصوص حسابرسی های زیست محیطی بیان کرد»

۴-۲- سخنرانی نماینده اینتوسای

سخنران بعدی نماینده اینتوسای بود که درباره فعالیتهای کارگروه در حسابرسی محیط زیست و موضوعات زیست محیطی که در کارگروه به آن پرداخته می شود توضیح داد همچنین درباره اعضای کارگروه اینتوسای و تلاشهای که در خصوص حسابرسی زیست محیطی می شود صحبت کرد .

وی اشاره کرد موضوعاتی که در این کارگروه به آنها پرداخته می شود عبارتند از :

۱- تغییرات آب و هوایی

۲- توسعه پایدار

۳- جنگل ها

۴- منابع معدنی و آلی

۵- آب

وی در ادامه به افزایش چشمگیر همکاری و تبادل اطلاعات بین حسابرسان کشورها و همکاریهای منطقه ای در زمینه محیط زیست اشاره کرد. سپس توضیحاتی در مورد پروژه های تحقیقاتی، اطلاعاتی و آموزشی که طی سالهای ۲۰۱۱-۲۰۱۳ برگزار شده و می شود ارائه نمود.

۳-۴- سفرانی نماینده چین:

«محیط زیست امید مردم هر کشور است و هر ملتی باید به آن اهمیت بدهد و از آن حفاظت کند. کشورهای آسیایی باید در این زمینه و تغییرات آب و هوایی فعال باشند و از به هدر رفتن منابع و ذخایر جلوگیری کنند.

باید از تجربیات اروپا و امریکای شمالی برای حفظ محیط زیست استفاده کنیم. کشورهای آسیایی طی سالهای اخیر با به مشارکت گذاشتن دانش و تجربیاتشان در حفظ محیط زیست تلاش کرده اند. وی گفت کارگروه حسابرسی زیست محیطی آسوسای با مشارکت ۱۲ کشور بنیانگذاری شد تا در حفظ محیط زیست فعالیت کنند. در این نشست نیز تلاش شده است تا تجربیات به مشارکت گذاشته شود. سخنران عنوان داشت دولت چین نیز تلاش کرده است تا به موفقیت‌هایی در زمینه حفاظت محیط زیست دست یابد. وی در ادامه گزارشی از اقدامات دولت چین در حفظ محیط زیست و تحقیقات و فعالیت‌هایی که چین در حفظ محیط زیست انجام داده بیان کرد.

در خاتمه نیز ابراز داشت امروز همه دور هم جمع شده‌ایم تا بتوانیم با همکاری همدیگر و نزدیکتر در حفظ محیط زیست بیشتر بکوشیم»

بعد از ظهر اجلاس در روز ۱۸ سپتامبر کشورهای هند، ایران، عراق و مالزی، چین، تایلند و پاکستان نسبت به ارائه مقاله (گزارش حسابرسی) خود اقدام نمودند.

روز ۱۹ سپتامبر از جنگل و مرتع و اکوتوریسم بازدید بعمل آمد.

روز ۲۰ سپتامبر حسابرسی تغییرات آب و هوایی که کار مشترک چین و هند بود ارائه شد.

۵- خلاصه مقالات کشورها:

در این قسمت سعی شده خلاصه ای از مقالاتی که مفید و مناسب می باشد درج گردد. مضافاً اینکه از درج مقاله کشوری جمهوری اسلامی ایران خودداری و فقط در خصوص نحوه ارائه مقاله کشوری و پرسش و پاسخ توضیح داده شود.

قبل از شروع مقاله جمهوری اسلامی ایران از موسسه عالی حسابرسی مالزی برای برگزاری خوب کنفرانس تشکر گردید. همچنین از اداره حسابرسی ملی چین و ریاست آن بر کارگروه حسابرسی برای فعالیت خوشان تشکر شد.

بنده خود را به عنوان حسابرس کل زیست محیطی دیوان محاسبات جمهوری اسلامی ایران معرفی کردم. و ابراز امیدواری نمودم که این سمینار به تجربیات ما اضافه بکند. مضافاً اینکه گفته شد جمهوری اسلامی ایران طی سه سال اخیر در ارتباط با حسابرسی‌های زیست محیطی فعالیت چشمگیری داشته و به عضویت کارگروه حسابرسی زیست محیطی اینتوسای درآمده و گزارشات حسابرسی متعددی از موضوعات زیست محیطی تهیه و برای کمک به تصمیم‌گیری به دولت و پارلمان ارائه نموده است. در خاتمه گفته شد مقاله امروز ما در این سمینار یکی از گزارشات حسابرسی زیست محیطی است که تا کنون تهیه شده و مربوط به حسابرسی آلودگی آب دریای خزر است که سال گذشته به روش آسیب‌شناسی در دیارتمان حسابرسی زیست محیطی دیوان محاسبات جمهوری اسلامی تهیه شده است. بعد از این توضیح پاورپوینت گزارش توسط آقای تور ارائه گردید.

پرسش و پاسخ:

بعد از ارائه پاورپوینت دو سوال بشرح ذیل توسط کشورهای شرکت کننده مطرح شد.
۱- طبق حسابرسی‌های زیست محیطی انجام شده در خصوص دریای خزر چرا کنوانسیون تهران تاکنون کارایی لازم را نداشته است.

که اینجانب پاسخ دادم، البته کشورهای حوزه دریای خزر شامل ایران، روسیه، آذربایجان، قزاقستان و ترکمنستان برای ایجاد و تقویت سازوکارهای مناسب حاکم بر محیط زیست دریای خزر تلاش می‌کنند ولی به نظر ما این تلاشها کافی نیست به عنوان نمونه حدود ۹ سال پیش کنوانسیون حفاظت محیط زیست دریای خزر بین کشورهای ساحلی خزر منعقد شد ولی پروتکل‌های آن به غیر از پروتکل «مقابله همکاری منطقه‌ای در مبارزه با آلودگی‌های نفتی» به تصویب نرسیده است.

باید بگوییم که تحقق تعهدات کنوانسیونها از طریق پروتکل‌های آن امکان‌پذیر است که بدون آن قواعد و رویه‌ها و خط‌مشی‌های کافی برای حفاظت و نگهداری محیط زیست دریای خزر و مقابله با آلودگی آب وجود نخواهد داشت.

یکی از راهکارهای اثربخش‌تر شدن کنوانسیون تهران همکاری موسسات عالی حسابرسی کشورهای حوزه دریای خزر در حسابرسی محیط زیست دریا و کمک به دولتهای خود می‌باشد. همچنین تهیه و تصویب سازوکارهای ضمانت اجرایی کنوانسیون نیز می‌تواند به کارایی بیشتر آن کمک کند. دیوان محاسبات جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک اقدام مثبت، اولین گام را برداشته و نسبت به آسیب‌شناسی آلودگی دریای خزر اقدام و آن را به کشورهای عضو کنوانسیون ارائه نموده است. ۲- شما در گزارش خود ذکر کردید که جریانهای رودخانه‌ای مهمترین فاکتور کلیدی در آلودگی آب دریای خزر است. اطلاعات میزان آلودگی جریانهای رودخانه ای کشورها چگونه بدست آمده است.

پاسخ دادم: کشورهای حوزه دریای خزر بر اساس اطلاعاتی که دبیرخانه کنوانسیون از این کشورها می‌خواهد میزان و نوع آلودگی ها را به دبیرخانه کنوانسیون تهران ارائه نموده اند لذا این اطلاعات از گزارش (SOE) Version State Of the Environment report استخراج و تحلیل شده است.

در خاتمه با تشویق حضار و ارائه لوح یادبود تقدیر شد.

از نکات جالب در جلسه پرسش و پاسخ این بود که دو کشور ارائه کننده مقاله حسابرسی از عهده سوالات برنیامدند که با تعجب و خنده حضار همراه بود.

۲-۵- اندونزی (حسابرسی مدیریت جنگلها)

هدف از حسابرسی:

۱- ارزیابی فعالیتهای سیستم کنترل داخلی مربوط به بخش جنگل‌بانی، مناطق جنگلی، تغییرات آب و هوایی، و بررسی مجوز استفاده از جنگل و مناطق جنگلی و حفاظت مناطق جنگلی و چگونگی طراحی و اجرای آنهاست.

۲- ارزیابی اینکه آیا فعالیتهای حفاظت جنگل، مجوزها و همچنین سیستم امنیتی و حفاظتی مناطق جنگلی مطابق با قوانین اجرا می‌شوند یا نه.

محدوده حسابرسی شامل فعالیتهای حفاظت جنگلی، استحکام و تقویت جنگلهای منطقه‌ای، مدیریت تغییرات آب و هوایی، مجوز استفاده از جنگل و مدیریت مناطق از سال ۲۰۰۶ تا سال ۲۰۰۸ است. معیارهای حسابرسی شامل قوانین تصویب شده در سال ۱۹۹۹ و اصلاحیه سال ۲۰۰۴ و چند قانون دیگر مصوب سالهای ۲۰۰۴ و ۲۰۰۶ است و همچنین مقررات دولت و وزارت جنگلانی است.

روش حسابرسی:

۱- روش ریسک

۲- روش نمونه‌برداری

۳- استفاده از GIS و GPS است.

یافته‌ها: یافته‌ها حاکی از نقاط ضعف در سیستم کنترلی و عدم کفایت مقررات است و اینکه طرح عملیات ملی بر تغییرات آب و هوا به طور قانونی اجرا نمی‌شود و نظارت و ارزیابی بر نتایج آن وجود ندارد. همچنین به علت عدم وجود مقررات قانونی برای اجرای برنامه‌ها، کارایی کافی وجود ندارد. بر اساس یافته‌ها، هیأت حسابرسی پیشنهاد نمود که وزارت جنگل‌بانی روش محاسبه کربن را برنامه‌ریزی کند و یک برآورد ملی در خصوص میزان کربن در جنگلهای اندونزی انجام دهد.

۳-۵- روسیه (حسابرسی تطابق با تغییرات آب و هوایی)

از ۱۵ سال گذشته فعالیتهایی را در زمینه تغییرات آب و هوایی آغاز کرده‌اند که در سال ۲۰۰۹ ماده قانونی را در زمینه سیاست مبارزه با تغییرات آب و هوایی وضع کردند. موسسه حسابرسی در سال ۲۰۰۹ حسابرسی مالی درباره بودجه اختصاص داده شده انجام داد تا مطمئن شود که آیا قوانین پروتوکل کیوتو مطابق با چارچوب سازمان ملل تحقق می‌یابد یا خیر. این حسابرسی شامل موارد زیر بود:

- ۱- تحلیل تدابیر اتخاذ شده در تحقق قوانین پروتوکل کیوتو درباره تغییرات آب و هوا
- ۲- نظارت بر قوانین اجرایی پروتوکل کیوتو و سنجش میزان افزایش تأثیرپذیری استفاده از انرژی در بخش اقتصاد ملی و توسعه راهکارهایی جهت جلوگیری از تغییرات آب و هوایی زیان بار و پیامدهای منفی آن برای دوره زمانی سال ۲۰۱۲.
- ۳- تجزیه و تحلیل به کارگیری بودجه، شامل بودجه‌های فدرالی اختصاص یافته برای قوانین فدراسیون روسیه در ایجاد مقادیر بازدارنده با هدف تطابق اقتصادی با تغییرات آب و هوا.

۴- اثربخشی به کارگیری بودجه اختصاص یافته

۴-۵- گزارش کشوری ژاپن (حسابرسی تغییرات آب و هوا)

گزارش کشوری توسط هیأت حسابرسی ژاپن با عنوان حسابرسی تغییرات آب و هوا ارائه شد. خلاصه: در راستای سیاستهای زیست محیطی ژاپن در سال ۱۹۹۳ قانونی مبنی بر شفافسازی وظایف دولت، در حفاظت محیط زیست وضع شد. این سیاستها شامل؛ سیاستهای منطقه‌ای، بخش تجاری و شهروندان جهت افزایش مشارکت و نگهداری و حفظ محیط زیست است. حسابرسی محیط زیست ژاپن در سال ۱۹۹۹ به منظور تقویت حسابرسی در توجه به حفاظت از محیط زیست شروع به کار کرد. از سال ۲۰۰۹ یک بخش رسمی حسابرسی زیست محیطی در بخش حسابرسی آغاز به فعالیت نمود تا از به کارگیری درست بودجه در اختیار دولت اطمینان حاصل شود. نتایج حسابرسی زیست محیطی ژاپن از سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۰، ۱۴ مورد است که مربوط به حفاظت محیط زیست جهانی، محیط زیست ملی و میزان اتلاف و بازیافت توسط وزارت محیط زیست، وزارت اقتصاد و صنعت، زمین، حمل و نقل و توریسم و وزارت کشاورزی، جنگل‌بانی و ماهیگیری بود. از میان این ۱۴ مورد گزارش، ۱۰ مورد مربوط به حفاظت محیط زیست جهانی است که از این تعداد نیز، ۴ مورد آن مربوط به صرفه‌جویی انرژی و ۶ مورد مربوط به کنترل تولید CO₂ بود. در نتایج حسابرسی مربوط به کاهش CO₂ هیأت حسابرسی ایده خود را مبنی بر اینکه وزارتخانه مربوط (محیط زیست) باید به طور مؤثر مقرراتی را برای کاهش CO₂ وضع و آن را اجرا کند ارائه کرد. در راستای این پیشنهاد وزارتخانه سوبسیدی را برای پروژه‌های مختلف به منظور کاهش و کنترل تولید CO₂ ارائه کرد و هیأت حسابرسی موظف به کنترل آن شد. نتایج حسابرسی: به ۱۲۶ پروژه سوبسید داده شده که مجموعاً ۲۳/۵۴۲ میلیون ین بود که مربوط به ۱۸ منوی اجرایی از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۹ است که نتایج نشان دادند که میزان تولید CO₂ واحدها کنترل و کاهش یافته بود.

۵-۵- مالزی (مدیریت کیفیت آب آشامیدنی)

۱- پیشینه و هدف تحقیق

تأمین آب پاکیزه و کیفیت آن برای تضمین سلامت عمومی و امنیت و نیز تهدیدهای توسعه ملی بسیار مهم است. آب پاکیزه و کیفیت آن از طریق خواص فیزیکی، شیمیایی، بیولوژیکی و رادیولوژیکی ارزیابی می شود. رسانه ها، اتحادیه های مصرف کنندگان، افراد غیردولتی و عموم مردم، اغلب کیفیت بسیار پایین آب را در مناطق روستایی و شهری مالزی مشخص نموده اند. در این رابطه، یک تحقیق از مدیریت کیفیت آب نوشیدنی در کشور صورت گرفته تا ارزیابی کند که آیا برنامه ریزی، اجرا و کنترل کیفیت آب آشامیدنی بطور کامل، کارآمد و موثر در رابطه با استانداردهای کیفیت آب آشامیدنی ملی که توسط وزارت سلامت مالزی تعیین گردیده مدیریت شده یا خیر.

۲- حوزه و روش شناسی

حوزه حسابرسی شامل برنامه ریزی، اجرا و کنترل آب نوشیدنی می شود. این نمونه شامل تمامی ۱۳ ایالت در مالزی است که ۴۲ دستگاه عمل آوری روی آب را در کشور تحت پوشش قرار داده است. حسابرسی شامل موشکافی دقیق اسناد، مدارک، فایل ها و تحلیل داده ها در مورد ماهیت عرضه و تأمین آب ایالت ها، افراد دولتی تنظیم کننده آب، وزارت سلامت، وزارت انرژی، تکنولوژی و آب سبز، کمیسیون خدمات آب ملی، واحد محیط زیست و نیز واحد جنگل داری است. بازدیدهای فیزیکی برای دستگاههای مختلف عمل آوری آب و تست نمونه برداری از کیفیت آب انجام شد.

۳- مسائل مدیریت کیفیت آب آشامیدنی

۳-۱ نواحی مربوط به ذخایر و جنگل های قابل دسترسی به آب اعلام نشده است.

اعلام نواحی دسترسی به آب در تضمین تأمین پایدار مناسب و مداوم آب خام به لحاظ کیفیت و کمیّت ضروری است و محدودیت هایی را بوجود می آورد که انواع فعالیت ها را در نواحی دسترسی به آب جنگل یا بخشی از آن برای جلوگیری از وقوع هر فعالیتی مجاز می کند که ممکن است موجب آلودگی و کمبود منابع آب خام شود.

اینطور مشخص شده است که ۱.۳۰۱.۴۶۶ هکتار از ۱۶.۳۴۹.۴۱۹ هکتار مناطق دائماً جنگلی تاکنون اعلام رسمی شده است. بیش از ۸۰٪ مخازن کشور اعلام رسمی نشده است. واحد جنگل داری دولت باید میزان جنگل های قابل دسترسی به آب را بررسی کند در حالیکه افراد دولتی تنظیم کننده آب، واحد

برنامه ریزی اقتصادی و قسمت تأمین و عرضه آب باید نواحی دسترسی به آب و مخازن آن را شناسایی نمایند .

۲-۳- کنترل کامل نواحی دسترسی به آب انجام نگرفته است .

چندین فعالیت غیرقانونی همچون کشاورزی ، استخراج ماسه ، تخلیه کارخانه و ریختن زباله و رهاکردن دام در مسیر سدها در آبگیر رودخانه ها صورت گرفته ، این فعالیت در کاهش کیفیت آب خام ناشی از تأثیر افزایشی تیرگی (گل آلود بودن) و محتویات آلومینیومی آب نقش دارند و اینطور توصیه می شود که حفظ و کنترل نواحی دسترسی به آب باید بطور کامل از طریق امور تنظیم آب صورت گیرد . علاوه بر تنظیم آب خام ، افراد دولتی تنظیم کننده آب باید نقش مهمی بعنوان هماهنگ کننده بین این موارد داشته باشند .

۳-۳ هزینه های حق الامتیاز آب نام در نظر گرفته نمی شوند و تغییر داده می شوند.

چند ایالت اطلاعات هزینه های امتیاز آب خام (تصفیه نشده) را مطالعه نکردند در این ایالت ها که هزینه حق الامتیاز نیز در نظر گرفته نمی شوند ، میزان هزینه مطالبه شده متفاوت می باشد . یک روش باثبات برای محاسبه باید مشخص شده بنحویکه هزینه آب خام (تصفیه نشده) بوجود آمده را به طور منطقی و معقول برآورد و باری بر دوش اپراتورهای مربوط قرار ندهد .

۴-۳ . مدیریت ضعیف لابراتورهای متمرکز و لابراتورهای دستگاه عمل آوری آب

بررسیها حاکی است تنها چند آزمایشگاه متمرکز این اعتبارات را از استاندارد اعتباری لابراتوار مالزی یا سازمان بین المللی استانداردسازی (ISO) شناسایی کرده اند . بغیر از آن تمامی لابراتورهای متمرکز به تجهیزات تست کامل مجهز نیستند تا تست پارامترهای I تا IV را انجام دهند اکثر لابراتورهای عمل آوری آب ، خصوصاً آزمایشگاههای تحت نظارت دولت تست کیفیت آب را توسط افرادی انجام می دهند که به صلاحیت و اعتباری در مقایسه با دستگاههای عمل آوری آب اجرا شده توسط بخش خصوصی نیاز ندارند . دولت باید مدیریت لابراتورهای دستگاههای عمل آوری آب و مدیریت متمرکز را کنترل نمایند .

۵-۳ سیستم های عمل آوری بدون گل و لای در دستگاههای عمل آوری آب

چند دستگاه عمل آوری آب دارای سیستم تصفیه گل و لای نمی باشد. در نتیجه، گل و لای شکل گرفته طی فرایند عمل آوری آب بطور مستقیم به رودخانه های پایین دست پیش می روند و آب رودخانه را آلوده می کنند که منبع آب خام (تصفیه نشده) است. منطبق با قانون کیفیت محیط زیست سال ۱۹۷۴ و برای تضمین کیفیت محیط زیست اطراف و حفاظت آن، تمامی اپراتورهای تسهیلات تأمین آب باید رسوبات / گل و لای یا ضایعات و زباله تولید شده از دستگاه های عمل آوری آب را منطبق با قوانین اجرایی محیط زیست کنترل کنند.

۶-۳. سیستم های فلوئوریداسیون غیر فعال می باشد.

صرفاً ۳۶٪ از سیستم های فلوئوریداسیون دستگاههای عمل آوری آب در حال عمل و کارکرد است. در میان این موضوعات که توسط اپراتورها بوجود می آید دامنه محتویات آن بین 0.4 mg/l و 0.6 mg/l است که به سختی بدست می آید. برای حمایت از هزینه های اجرایی تخصیص سالانه ناکافی است. هزینه خرید و مسائل عرضه و تأمین فلوئورید همراه با افزایش قیمت می باشد.

۷-۳. برنامه های غیراستاندارد شده برای پاکسازی مخازن آب

هیچ برنامه استاندارد برای پاکسازی مخازن آب وجود ندارد. افراد دولتی تنظیم کننده مقررات مربوط به آب بر اساس برنامه های زمانبندی، در صورت نیاز اقدام می نمایند. مقامات مربوطه باید برنامه های استاندارد را برای پاکسازی مخازن آب و لوله ها در نظر بگیرند که کیفیت آب نوشیدنی را تضمین می نماید.

۸-۳. مدیریت ایستگاه نمونه برداری رضایتبخش نمی باشد.

ایستگاههای نمونه برداری برای کنترل کیفیت آب تأمین شده ضروری هستند. بازدیدهای تحقیقاتی از چند ایستگاه نمونه برداری نشان می دهد که ایستگاه های نمونه برداری مطابق خصوصیات مربوطه ساخته نشده اند و این ایستگاهها به خوبی نگهداری نمی شوند و تجهیزات ایستگاهها صدمه دیده است و لوله های آبی که در مساجد، مغازه ها و خانه ها بعنوان ایستگاه های نمونه برداری به کار می روند دارای کد مخصوص نیستند.

عملکردهای اصلاحی فوری برای مدیریت ایستگاههای نمونه برداری باید توسط افراد مسئول تأمین آب انجام گردند.

۹-۳ تست کیفیت آب و تست استرلیزه انجام نمی شود .

برخی از مسئولین تأمین آب تست استرلیزه و کیفیت آب را انجام نداده اند . در میان تست های موردنیاز تست نشتی و فشار ، جریان آب و تست کیفیت آب بدون باکتری مدنظر است که ضرورت دارد روش های تست کیفیت و استرلیزه بطور کامل انجام گردد .

۴- نتیجه گیری

آنالیزهای موردنظر بر اساس رضایت مصرف کنندگان در مورد کیفیت آب عرضه شده مشخص شده اند ، میانگین سطح رضایت مصرف کنندگان مطلوب می باشد . این نظرسنجی از طریق سطح عملکرد کیفیت آب آشامیدنی بر طبق برنامه تضمین کیفیت استوار است که نشان می دهد تنها ۴ ایالت از میان ۱۳ ایالت با نارضایتی روبرو بوده اند ولی باید تلاش های بیشتری برای افزایش سطح رضایت مصرف کنندگان صورت گیرد . بر اساس تحقیقات مدیریت آب آشامیدنی، مقامات مربوط اقدامات مختلفی را جهت حفظ و کنترل کیفیت آب آشامیدنی انجام داده اند .

۶-۵ آلودگی آب در هند : موسسه عالی حسابرسی هند

سالانه افرادی که بخاطر آب ناسالم می میرند از تمام آنهایی که در اثر خشونت هایی نظیر جنگ می میرند بیشتر است .

۱- دور نما و برنامه ریزی حسابرسی

* در هند میلیون ها لیتر مواد زائد صنعتی و کشاورزی و فاضلاب ها به ۱۴ رودخانه طویل ، ۵۵ رودخانه فرعی و چندصد رودخانه کوچک می ریزد .

* مهمترین منبع آلودگی رودخانه ها ، فاضلاب شهری و تخلیه مواد زائد صنعتی می باشد .

* در حال حاضر تنها ۳۰٪ فاضلاب تولیدی بازیافت می شود ؛ بقیه به آبهای اصلی می ریزد . به همین دلیل ، آلوده کننده ها وارد آبهای زیرزمینی ، رودخانه و دیگر آبهای اصلی می شود . مواد زائد کشاورزی ، یا آبهای مزارع که به سمت رودخانه ها زهکشی می شوند آلوده کننده مهم دیگر آب می باشند که حاوی کودها و سموم می باشد . دریاچه ها و مخازن آب سرتاسر کشور ، بدون استثناء از نظر کیفی با درجاتی مختلف در حال کنترل می باشند . بطور کلی معمولاً آبهای زیرزمینی در مقایسه با آبهای سطحی کمتر در معرض آلودگی قرار دارند.

اما در هند جایی که آبهای زیرزمینی به میزان زیادی جهت آبیاری و اهداف صنعتی مورد استفاده قرار می گیرد، فعالیتهای مختلف که مرتبط به آب و زمین بوده در حال آلوده نمودن این منبع با ارزش (آب زیرزمینی) می باشد.

۲- حوزه، اهداف و معیارهای حسابرسی

حوزه حسابرسی

حسابرسی در ۲ مرحله در سطح مرکزی / فدرال و سطح ایالتی / استانی حوزه حسابرسی در سطح مرکزی / فدرال، مسائل برنامه ریزی و سیاسی، مسائل کفایت داده ها، مسائل مربوط به اصلاح معیار جهت کنترل، آلودگی رودخانه ها، دریاچه ها و آبهای سطحی در هند را تحت پوشش قرار داده است.

اهداف حسابرسی

۱- موجودی منابع آب تهیه شده اعم از وضعیت کلی کیفیت آب رودخانه ها، دریاچه ها، آبهای زیرزمینی بطور مناسب در هند ارزیابی شده است.

۲- خطرات آب آلوده برای سلامتی موجودات زنده و تأثیر آن بر محیط زیست بطور مناسب ارزیابی شده است.

۳- سیاستها، قانون گذاری ها و برنامه های مناسب و کافی تنظیم شده است و موسسات معتبر و موثر جهت جلوگیری از آلودگی، عمل آوری و تجدید آب آلوده رودخانه ها، دریاچه ها و آب زیرزمینی طرح شده اند.

برنامه ها جهت جلوگیری از آلودگی، بازیابی آلودگی آب آلوده شده رودخانه ها، دریاچه ها و آب زیرزمینی بطور موثر و کارآمد برنامه ریزی، اجرا و اصلاح شده است.

۴- بودجه ها بصورت اقتصادی و کارآمد جهت دستیابی به هدف کاهش آلودگی آب استفاده شدند.

۵- سازو کارهای مناسب توسط دولت برای نشان دادن صحت معیارها جهت دفع آلودگی آب مطرح شده است.

۶- برنامه های کنترل آلودگی در کاهش میزان آلودگی آب زیرزمینی، آب سطحی و کیفیت بازیابی آب موفق بوده است.

فواصل حسابرسی

- ۱- قانون آب (جلوگیری و کنترل آلودگی) ۱۹۶۹
- ۲- دستور جلسه ۲۱ کمیته جهانی توسعه پایدار کنفرانس سازمان ملل برای محیط زیست و توسعه در ریو که در ژوئن ۱۹۹۲ برگزار شد .
- ۳- دستورالعمل های اجرا ، کنترل ، برنامه حفظ رودخانه و دریاچه ملی
- ۴- خط مشی آب ملی ۲۰۰۲
- ۵- سیاست محیط زیست ملی ۲۰۰۶
- ۶- اجرای دستورالعمل ها جهت مدیریت کامل منابع آب خصوصاً مدیریت کامل حوزه رودخانه و حوزه دریاچه (و) رهنمودهای برنامه محیط زیست ملل متحد (UNEP)

نمونه گیری حسابرسی

- نمونه حسابرسی را بر حسب ارزیابی خطراتی نظیر هزینه ، بحران پروژه در کنترل آلودگی و واکنش مردم نسبت به آگاهی موجود در روزنامه ها انتخاب کردیم .
- از ۱۰۷۹ پروژه کنترل آلودگی ۲۴ رودخانه در نوزده ایالت که در حال ارزیابی بوده است ، ۱۴۰ پروژه برای ۲۴ رودخانه را حسابرسی نمودیم.
- از میان پروژه های حفظ ۵۸ دریاچه در ۱۴ ایالت ، ۲۲ پروژه در ۱۴ ایالت را مورد مطالعه و بررسی قرار دادیم .
- از مجموع ۶۰۵۳ سد در هند، ۱۱۶ سد را برای ارزیابی و کنترل برنامه های مربوط به آلودگی آب زیرزمینی مورد بررسی قرار دادیم .
- همچنین حسابرسی ، ساختارهای اجرایی و فعالیتهای مربوط به آلودگی آب در ۲۴ ایالت هند را مورد بررسی و مطالعه قرار داد .

۴. برفی از یافته های حسابرسی

چهارچوب قانون گذاری و سیاست	- آلودگی آب به اندازه کافی در هیچ سیاستی در هند موردتوجه قرار نگرفت ، هم ، در سطح سنترال / فدرال و هم در سطح استانی / ایالتی .
-----------------------------	--

در غیاب سیاست خاص برای آلودگی آب که پیشگیری از آلودگی ، از بین بردن آب آلوده و بازیابی اکولوژی عمده آب آلوده را به ثبت می رساند ، تلاشهای دولت در این نواحی تأکید و فشار لازم را نخواهد داشت .

مشاهده شده که برنامه ریزی لازم در وزارت اصلی مسئول کنترل آلودگی در سطح فدرال (MOEF) و تعدادی از استانها / ایالتها انجام نشده است . - فهرست کامل رودها / دریاچه ها و گونه های سنگ (تاج) به آنها مربوط می شود .	برنامه ریزی برای کنترل آلودگی رودخانه ها ، دریاچه ها و آب زیرزمینی
---	---

- شناسایی سطوح آلودگی موجود در رودها و دریاچه ها از لحاظ شاخص های بیولوژیکی .
- شناسایی و سنجش آلودگی رودها ، دریاچه ها و آب زیرزمینی
- شناسایی و سنجش فعالیتهای بشری که بر کیفیت آب تأثیر می گذارد .
- ارزیابی خطرات آب آلوده بر روی سلامتی و محیط زیست
- دستیابی به حوزه رودخانه برای کنترل آلودگی رودها و دریاچه ها اتخاذ نشده بود .
- اهداف کیفیت آب ، پارامترهای همتراز برای هر رودخانه / دریاچه توسعه نیافته بود و اجرای آن با شکست مواجه شد .

- برنامه های فعلی جهت کنترل آلودگی رودها ، دریاچه ها و آب زیرزمینی کافی نبوده اند . - ایجاد سازمان برای مدیریت برنامه در کنترل آلودگی رودها ، دریاچه ها و آب زیرزمینی کافی نبوده است . - شمولیت رودخانه ها و دریاچه ها در برنامه ها جهت کنترل آلودگی رودخانه ها و دریاچه ها با کمبود مواجه است . - اجرای پروژه های پذیرفته شده جهت جلوگیری از آلودگی ها رضایت بخش نبود. ۸۲٪ این پروژه ها	ارزیابی برنامه ها برای کنترل آلودگی رودها ، دریاچه ها و آب زیرزمینی
--	--

بعد از تاریخ برنامه ریزی شده برای اتمام ، به پایان رسیدند . ۲۸ پروژه که با ارزش ۲۵۱/۲۷ کرویر بنا نهاده شدند هنوز مورد استفاده واقع نشده اند. اجرای پروژه های استانها / ایالتها در زمینه دستیابی زمین ، مجوزهای ضروری ، خصوصاً جنگل تراشی، مشکلات تکنیکی ، مشکلات پیمانکاران و غیره با موانع مواجه است .	
--	--

- برنامه ی جلوگیری از آلودگی دریاچه ها ، در دستیابی به هدف حفظ و بازگردانی دریاچه ها در هند موثر نبوده است . فقط دو تا از ۲۲ پروژه ی نمونه تکمیل شدند و بقیه بعد از تاریخی که باید تکمیل می شدند ادامه یافتند و یا رها شدند . مشکلاتی مانند مقاومت شعبه های محلی در برابر ساختار پیشنهادی تجهیزات اصلاح فاضلاب و غیره ، بحث بر سر مکان ، ناتوانی در جلوگیری از جریان فاضلاب ، فراهم نبودن زمین و غیره در عدم تکمیل پروژه ها دخیل بوده اند.

بنابراین برنامه های کنترل آلودگی رودها و دریاچه ها در هند نتایج مطلوب و دلخواه را نداشته است .

- بازرسی و اصلاح پروژه های در حال انجام جهت جلوگیری از آلودگی رودها و دریاچه ها در سه سطح یعنی : سطح محلی ، سطح ایالتی/استانی و سطح فدرال / سنترال کافی نبوده است. - شبکه ی اندکی جهت پیگیری آلودگی رودها، دریاچه ها و آبهای زیرزمینی موجود است همچنان تعداد ایستگاه های اصلاحی کافی نیستند، هیچ زمان دقیقی برای اصلاح کیفیت آب وجود ندارد و داده های کیفیت آب به اندازه ی کافی منتشر نشده است.	اصلاح برنامه ها جهت کنترل آلودگی رودها، دریاچه ها و آب زیرزمینی
---	--

حسابرسی آلودگی آب در هند را با اهداف حسابرسی مشخصی آغاز کردیم که این اهداف در تلاش بوده تا نماهای کلی سایت، برنامه ها، سازمان ها و ابتکارات اتخاذ شده توسط نمایندگان استانی و فدرال که به آلودگی آب در هند توجه داشته اند مورد بررسی قرار دهد. همچنین تلاش کردیم تا دسترسی به داده های مربوط به آلودگی آب، ارزیابی خطرات سلامتی و محیط زیست و حفظ معیارها با توجه به آلودگی آب در هند را مورد بررسی قراردهیم. همچنین در پایان به بررسی این موضوع پرداختیم که آیا تلاش برای تمیز کردن رودها و دریاچه ها در هند موجب پیشرفتی در کیفیت آب می شود؟. بررسی حسابرسی ۱۴۰ پروژه در طول ۲۴ رودخانه ی آلوده، ۲۲ دریاچه و ۱۱۶ سد در ۲۵ ایالت هند گسترش یافت. بر خلاف اهداف تنظیم شده برای تحقیق و مطالعه، تمامی یافته ها منتهی به نتایجی شد که در زیر آمده است:

- فهرست منابع آب مهیا نشد و وضعیت کلی آب در رودها، دریاچه ها و آب زیرزمینی در هند به طور کافی و مناسب مورد بررسی قرار نگرفت.
- خطرات آب آلوده برای سلامتی موجودات زنده و تاثیر آن بر محیط زیست به طور مناسب و کافی مورد بررسی قرار نگرفت.
- برنامه ها، قانون گذاری ها و سیاست های کافی تنظیم نشدند و سازمانهای معتبر جهت جلوگیری از آلودگی، اصلاح و بازیابی آب آلوده ی رودها، دریاچه ها و آب زیرزمینی کاری نکرده اند.
- برنامه ها جهت جلوگیری از آلودگی، اصلاح و بازگردانی آب آلوده ی رودها، دریاچه ها و آب زیرزمینی، به طور موثر و کارآمد طرح ریزی، اجرا و اصلاح نشده اند.
- بودجه لازم جهت کاهش آلودگی آب به طور اقتصادی و پر بازده مورد استفاده قرار نگرفتند.
- مکانیزم های کافی و مناسب توسط دولت جهت حفظ شاخص ها به منظور کاهش آلودگی، انجام نشد.
- برنامه ها برای کنترل آلودگی در کاهش سطوح آلودگی آب زیرزمینی و آبهای سطحی و بازیابی کیفیت آب با موفقیت انجام نشد.

لازم است که سازمانهای سطح فدرال در سیاستشان در مورد آلودگی آب، جلوگیری و کنترل آلودگی آب و همچنین بازیابی وضعیت زیست محیطی آب را مورد توجه قرار دهند. نمایندگان سطح فدرال خصوصاً محیط زیست و جنگلها باید مراحل را آغاز نمایند، همراه با آن وزارت منابع آب و همه ی ایالتها باید فهرستی جامع از تمامی رودها، دریاچه ها و منابع آب زیرزمینی در هند تهیه نمایند. همچنین باید تحقیقی انجام دهند این کار همچنین باید در حوزه ی عمومی و مردمی انجام شود.

- ریاست وزارت در سطح فدرال برای مسائل مربوط به آلودگی (MOEF) که مسئول کنترل آلودگی است باید تلاشش را در زمینه ی توسعه ی شاخص های بیولوژیکی شدت بخشد. این تلاشها باید در این مورد باشد که آیا همبستگی عملی اکوسیستم های آبی حفاظت شده می باشند.

- ریاست وزارت در سطح فدرال برای مسائل مربوط به آلودگی (MOEF) درحالی که برای کاهش آلودگی همه ی رودخانه ها و دریاچه ها در کشور برنامه ریزی می کند، باید نزدیک شدن به حوزه ی رودخانه را مورد توجه قرار دهد.

- لازم است ریاست وزارت در سطح فدرال برای مسائل مربوط به آلودگی (MOEF) استانداردهای اجباری کیفیت آب دریاچه ها، رودها و آب زیرزمینی را به ثبت رساند که به سلامتی بشر و اکوسیستم کمک می کند. لازم است جرایمی برای متخلفان استاندارد کیفیت آب در نظر گرفته شود. همچنین لازم است که MOF در رابطه با وزارت کشاورزی استاندارد هایی برای آلوده کننده هایی از قبیل نیتروژن، فسفر و غیره توسعه دهد که این آلودگی ها ناشی از شیوه های کشاورزی، استفاده از سموم و کودها می باشند که منابع آلودگی کشاورزی یکی از بزرگترین منابع آلودگی می باشند.

- در حال حاضر سازمانهای چندگانه ای هستند که به حفاظت رودخانه و دریاچه مرتبطند، دقیقاً از برنامه ریزی گرفته تا مرحله ی اجرا و اصلاح. لازم است این عملکردها برای هماهنگی و پاسخگویی بهتر در سایه ی یک سازمان یکپارچه شود.

- در سطح فدرال و استانی سازمانها باید اطمینان حاصل کنند که پروژه ها جهت کنترل انواع آلوده کننده های وارد شده به دریاچه ها شامل پروژه هایی برای حفاظت و بازیابی رودها و دریاچه ها خصوصاً فاضلابها و کشاورزی می باشد که به استفاده ی بیش از حد مواد مغذی دریاچه ها منتهی می شود.
- ریاست وزارت در سطح فدرال برای مسائل مربوط به آلودگی (MOEF) باید اطمینان حاصل کند که تمامی دریاچه ها با تعدی مواجهند و نتیجه شامل برنامه هایی برای جلوگیری از آلودگی دریاچه ها می باشد. همچنین همه ی دولتهای ایالتی باید مناطق زیست حفاظتی اطراف دریاچه ها را رسماً مشخص نمایند به طوری که از تخطی در ساحل جلوگیری شود.
- کارشناس ارزیابی کیفیت آب در سطح فدرال و کمیته ی بررسی کیفیت آب در استانها باید تقویت شود طوری که بتواند به عنوان یک گروه جامع برای مسائل آلودگی آب عمل کند.
- ایالتها باید شهروندان را مستلزم ارائه پیشنهادات و اصلاح برنامه ها جهت کنترل آلودگی رودها و دریاچه ها کنند. این امر به برانگیختن حمایت جامعه ی مدنی برای پروژه های ارائه شده کمک خواهد کرد ، بنابراین پروژه ها از طرف مردم محلی با مقاومت کمتری مواجه می شوند.
- کمیته ی کنترل شهروندان و کمیته های کنترل دریاچه در سطح محلی باید جهت ایجاد بازخورد برای اجرای موثرتر تاسیس شوند.
- شبکه ی کنترل باید برای دست یابی به داده های کیفی بهتر با تغییر محل های کنترل ایستگاهها و طبقه بندی مجدد آنها به ایستگاههای جریان، روند و خط اصلی را تقویت نماید. همچنین MOEF باید زمان واقعی اصلاح سازی را آغاز کند به طوری که پرچم های قرمز(اخطارها) به محض اینکه سطح آلودگی به طور هشدار دهنده افزایش یافت، بالا رود و عملکرد مفید و اصلاحی به موقع انجام شود.

۵. تاثیر و نتایج

این گزارش در دسامبر ۲۰۱۱ به پارلمان ارائه شد و به طور گسترده در مطبوعات منتشر شد. در زمان کنفرانس، بحث گزارش حسابرسی کنفرانس خروجی، کمیته ای یک نقشه ی راه برای اجرای توصیه

های حسابرسی در گزارش، تنظیم کنند. کمیته شامل نمایندگان MOEF و وزارت منابع آب، وزارت توسعه ی شهری و نماینده ی CAG بود.

کمیته مذکور طرحهایی مثل برنامه عملکرد فوری جهت عمل آوری فاضلاب، ارزیابی تقویت کیفیت آب، قانون کمیته کنترل در سطح ایالتی و غیره را مشخص نمود تا توصیه های ایراد شده توسط گزارشات SAI هند اجرایی گردد.

۶- پالشهای مواجه شده در طول مدت حسابرسی

- ۱- فقدان اطلاعات بابت سطوح (میزان) آلودگی رودخانه ها
- ۲- عدم وجود بعضی گزارشات در ارتباط با اجرای پروژه ها، بویژه آنهایی که بیش از ۵ سال قدمت دارند.
- ۳- تعدد مقامات مرتبط با برنامه ها جهت جلوگیری از آلودگی رودخانه ها و آبگیرها: در نتیجه خطوط ارتباط خیلی روشن نمی باشد.
- ۴- هماهنگی حسابرسی که بطور همزمان در ۲۳ ایالت / استان انجام شد.
- ۵- ماهیت بعضی از مفاهیم مرتبط با کنترل آلودگی علمی می باشند. بنابراین حسابرسان می بایست آموزش داده شوند و نیازهای جامع آنها نیز برطرف می شد تا به آنها درخصوص مسائل فنی آب آلوده آگاهی بهتری داده شود.

۷- درس های آموخته شده

- ۱- ارزش های افزوده بسیار خوب از طریق مشورت با ذینفعان خارجی و آنهایی که قبل از انتخاب موضوع در حال کار کردن در این رشته می باشند.
- ۲- قرار دادن آگهی در روزنامه ها به ما علائم خیلی خوبی از مقیاس و ابعاد مسائل مرتبط با حسابرسی داده است.
- ۳- تدارک برنامه ریزی یک سال کامل جهت تهیه گزارش.

۶- سطح ما در مقایسه با کشورهای دیگر:

حسابرسی زیست محیطی در جهان موضوع جدید و جوانی است لیکن در کشور ما قدمت این نوع حسابرسی جوان تر است. چند ماه بعد از کنفرانس ریو (موسوم به اجلاس زمین) میان سران کشورهای جهان در سال ۱۹۹۲ (حدوداً ۲۰ سال پیش)، موسسات عالی حسابرسی کشورهای عضو اینتوسای نیز

تصمیم گرفتند که حسابرسی زیست محیطی را وارد حسابرسی دولتی کنند در حالیکه کشور ما طی چند سال اخیر حسابرسی های زیست محیطی خود را شروع نموده است.

بنابراین اگر ما بخواهیم مقایسه ای داشته باشیم این اختلاف زمانی را باید در نظر بگیریم ولی با این وجود بین سطح حسابرسی خودمان با کشورهای عضو کارگروه در ارتباط با کیفیت انجام کار حسابرسی های زیست محیطی نسبت به خیلی از کشورها در سطح آسیا عقب نیستیم اگرچه حدود دو سال هست که به عضویت اینتوسای درآمدیم ولی بلحاظ وسعت کار و حجم سرمایه گذاریها بویژه در زمینه نیروی انسانی محدودیتها و کمبودهایی داریم که باید راهکاری برای آن پیدا کرد.

۷- تجربیات کسب شده از اجلاس کارگروه حسابرسی زیست محیطی

آسوسای

۱- بر اساس تحقیقی که اینتوسای انجام داده نیمی از موسسات عالی حسابرسی تجربه همکاری و مشارکت با سایر موسسات عالی حسابرسی، در حسابرسی موضوعات زیست محیطی داشته اند. امروزه، حسابرسی زیست محیطی مشترک از شرایط مطلوبی بهره می برد که تقریباً تمامی ملل اهمیت موضوعات زیست محیطی را شناسایی کرده و SAI آنها حسابرسی زیست محیطی را به صورت عملی، انجام می دهند.

بر طبق دستورالعمل های سال ۲۰۰۷ در مورد حسابرسی مشترک که توسط INTOSAI منتشر شده است، مجموعاً ۵۷ برنامه حسابرسی زیست محیطی مشترک بین سال های ۱۹۹۵ و ۲۰۰۷ انجام شده است که بسیاری از موضوعات همچون حفظ محیط زیست دریایی، منابع آبی، تغییرات اقلیمی، پارک های ملی، ذخایر طبیعی، محیط زیست رودخانه را تحت پوشش خود قرار می دهد. طرح های کاری INTOSAI WGEA برای سال های ۲۰۱۰-۲۰۰۸ و ۲۰۱۳-۲۰۱۱ نشان می دهد که «هر WGEA منطقه ای باید حداقل با یک برنامه حسابرسی زیست محیطی مشترک سازمان دهی شود». این نیازها تا حد زیادی پیشرفت حسابرسی زیست محیطی مشترک را افزایش داده است.

ما در این زمینه واقعاً نسبت به سایر کشورهای عضو آسوسای باید تلاش بیشتری کنیم. برخی کشورهای عضو آسوسای با هم اقدام به حسابرسی مشترک کرده اند. در حسابرسی های مشترک تجربیات و دانش روز منتقل می شود ضمن اینکه اثربخشی بیشتری دارد. البته اقداماتی هم در شرف

انجام است بعنوان مثال دیوان محاسبات کشور گزارش حسابرسی زیست محیطی دریای خزر را برای کشورهای حوزه دریای خزر ارسال و در خواست حسابرسی مشترک نموده که روسیه اعلام آمادگی نموده است

۲- مشکلات زیست محیطی کشورها و موضوعاتی که موسسات عالی حسابرسی روی آن تمرکز کرده اند شامل آب (آشامیدنی، رودخانه ها و دریاها و دریاچه ها) و آلودگی آن، هوا و آلودگی آن، تغییرات آب و هوایی، جنگل و قطع درختان هستند که تقریباً کم و بیش موضوع مورد حسابرسی کشورهای عضو کارگروه است.

۳- وسعت و حجم سرمایه گذاری های انجام شده بویژه در بعد نیروی انسانی در کشورهای عضو کارگروه بیش از کشور ما است. مثلاً دو کشوری که در زمینه حسابرسی زیست محیطی در آسیا پیشرو هستند یعنی هند و چین هر کدام به ترتیب تعداد ۱۰۰۰ نفر و ۶۰۰ نفر حسابرس محیط زیست دارند یا موسسه عالی حسابرسی مالزی که تقریباً یک پنجم کشور ما وسعت و یک سوم جمعیت دارد حدود ۶۰ نفر پرسنل در زمینه حسابرسی زیست محیطی دارد بنابراین انجام حسابرسی های زیست محیطی مستمر و با کیفیت مستلزم تامین نیروی انسانی کافی و متخصص است.

۴- اقدامات و گزارشات مربوط به حسابرسی های زیست محیطی که توسط کشورها انجام می شود توسط آنها به آسوسای و اینتوسای منعکس می گردد و در سایتهای دو سازمان اینتوسای و آسوسای و مجلات مربوط بصورت خبری درج می شود در حالیکه ما در این زمینه ضعف داریم. کارهای متعددی تا کنون انجام شده است لیکن به این دو سازمان منعکس نکردیم. خیلی از کشورها کوچکترین کاری که می کنند تبلیغ می کنند لیکن این موضوع توسط ما مغفول مانده است.

۵- اگرچه در خصوص سطح کیفی کارمان در آسوسای، (کشورهای پیشرو مثلاً چین و هند را فاکتور بگیریم) نسبت به کشورهای آسیایی عقب نیستیم لیکن استانداردها و دستورالعملهای اینتوسای باید بطور جد و وسیع در برنامه کاری مد نظر قرار گیرد. البته طی صحبتی هم که با نماینده اینتوسای داشتم وی کشورهای چین، هند در آسیا، انگلستان و نروژ در اروپا آفریقای جنوبی را در قاره آفریقا و کانادا را در قاره آمریکا جزو کشورهای پیشرو در زمینه حسابرسی زیست محیطی برشمرد.

۶- اگر بخواهیم حرفی برای گفتن در کارگروههای حسابرسی زیست محیطی آسوسای و اینتوسای داشته باشیم باید حضوری فعال در کارگروهها و کارگاههای (WGEA) داشت، باید پژوهش ها و

گزارش های مستمر زیست محیطی تهیه نمود، باید جلسات هم اندیشی و تبادل اطلاعات دو جانبه و چند جانبه با اعضای کارگروه حسابرسی زیست محیطی آسوسای داشته باشیم و در مقابل کمکهای لازم را به منظور انجام حسابرسی های زیست محیطی از کارگروهها بگیریم. بنابراین عضویت در WGEA اگرچه یک گام رو به پیش بوده ولی کافی نیست.